

Stelsel is inflexibel en inefficiënt

Op dood spoor

dr. R.M. Valentijn, internist-nefroloog, opleider interne geneeskunde

Correspondentieadres:
r.m.valentijn@planet.nl;
c.c.: redactie@medischcontact.nl

Geen belangenverstrengeling gemeld.

De nieuwe financieringsstructuur voor de opleiding van aios kraakt. De plannen waren veelbelovend, maar het resultaat is een janboel. Aios en opleiders worden in strak keurslijf gedwongen.

beeld: iStockphoto

Het is goed dat er een Opleidingsfonds is om de opleiding van aios adequaat te financieren. Het is ook goed dat er een Capaciteitsorgaan is dat de toekomstige behoefte aan specialisten plant. En het is goed dat er een stuurgroep MOBG (Modernisering Opleidingen en Beroepsuitoefening in de Gezondheidszorg) is geweest, die een nieuwe structuur voor de financiering en toedeling van aios-plaatsen heeft ontwikkeld. Ik heb daar zelf in gezeten. We hadden heldere plannen over verdeling van opleidingsplaatsen en over de financiering met een rugzakje voor elke aios. De opleidings- en onderwijsregio's zouden de regie hebben en er was een belangrijke rol voor de opleidingsziekenhuizen. Het College voor de Beroepen en Opleidingen in de Gezondheidszorg (CBOG), de opvolger van het MOBG, zou marginaal toetsen. Helaas is het CBOG niet geworden wat wij wensten. Maar desondanks had ik goede hoop dat onze plannen zouden worden voortgezet.

Dat is helaas niet uitgekomen. De verdeling van aios, hun financiering en de flexibiliteit van de opleidingsplaatsen kraken van bureaucratie en van starre regelgeving. Het systeem is zo flexibel als een spoorstaaf.

Ontwikkelingswensen

De aios staat allang niet meer centraal. Wel het schema, wel de financiële rugzak, maar geen passend opleidingsprogramma, laat staan persoonlijke ontwikkelingswensen. Plaatsen moeten worden geruild en 'gewit'. Aios worden (tijdelijk) naar andere ziekenhuizen overgeplaatst om later (gewit) weer terug te keren. Gewit betekent hier op slimme wijze verkrijgen van een officiële MSRC-plaats die recht geeft op financiering voor de instelling. Eerdere afspraken met aios (soms van voor deze regelgeving) moeten worden verbroken omdat ze niet aan de nieuwe regels voldoen. Tussentijds vertrek, zwangerschap of tijdelijke researchprojecten leiden wel tot opleidingsduurverlenging, maar tussentijdse substitutie met een andere aios is niet mogelijk. Instroom is het nieuwe dogma, uitstroom telt niet mee en

men houdt geen rekening met het streven naar een evenwichtige verdeling van het aantal assistenten.

De wens van de minister om de opleidingsplaatsen te verdelen (mede) op basis van kwaliteitscriteria is een prima prikkel voor de opleidingen. Maar krijgen we wel even de tijd om die criteria onderbouwd te ontwikkelen? Welk bedrijf biedt iets te koop aan nog voordat het product ontwikkeld is?

Opleiden is leuk

Ik heb nu één aios die voor een paar maanden naar een andere stad moet om te worden gewit, één aios die een jaar niet kon worden betaald en pas volgend jaar zijn rugzak krijgt, één aios die een researchproject in het buitenland wil doen, maar de opleider mag deze plaats niet opvullen. Dan heb ik nog één aios die niet halverwege het jaar naar een ander specialisme kan overstappen omdat het ontvangende centrum zijn rugzak niet mag overnemen, één aios die door zwangerschapsverlof en vervolgens een parttime-opleidingsprogramma twee jaar langer in opleiding is, maar de vrijkomende ruimte mag niet worden opgevuld. En tot slot één aios die binnenkort voor enkele maanden overkomt van een ander centrum om begin volgend jaar weer terug te moeten. Hoezo flexibiliteit en aios centraal?

Zelfs de regelmakers komen er niet meer uit. Niet de NFU, niet het CBOG, niet de NVZ en (kennelijk) ook niet de Orde. Zij zijn allemaal al te lang betrokken en geëngst door deze regels en afspraken. Zij zijn het systeem geworden. En VWS lijkt de bekende onbuigzame spoorstaaf. De politiek zou moeten opstaan of heerst ook daar berusting?

Pijp aan Maarten

Opleiden is leuk, assistenten zijn onze toekomst. Afspraken zijn nodig, maar we zijn in een kafkaïaanse situatie terechtgekomen. Er is bijna geen lol meer aan, niet aan aios zijn en niet aan opleider zijn. Nog even en ik geef de pijp aan Maarten.

Het systeem is zo flexibel als een spoorstaaf